

Parlamento Europeo

Éxito na loita contra os impactos ambientais das concentraci3ns parcelarias?

Miguel Marvoa, do MEL (Movimento Ecoloxista da Limia) analiza o proceso de luta contra os efectos ambientais da concentraci3n parcelaria na Limia, e por extensi3n na Galiza. Fai-no a trav3s do seguimento da denuncia presentada ante a Uni3n Europea, sen poder chegar a conclusi3n de que en Bruselas a preocupaci3n polo meio ambiente est3 a altura do que a miudo presupomos. De todas formas, esa denuncia, xuntamente co resto da forte campaa desenvolvida en todo o pais sobre este tema, deron de si alg3ns resultados positivos, traducidos polo momento na realizaci3n de estudos sobre o impacto ambiental das parcelarias, na paralisaci3n da concentraci3n de Congostro, na consideraci3n a nivel interno de Estructuras Agrarias (Conselleria de Agricultura, Xunta de Galicia) de certas medidas preventivas, e na posibilidade de que os proxectos de concentraci3n sexan sometidos no futuro a Avaliaci3n de Impacto Ambiental.

Por MIGUEL MARVOA
Movimento Ecoloxista da Limia

Neste informe podemos ler literalmente (traduzido do espanhol): "A Comiss3n Europea considera que se deben examinar as repercusi3ns do proxecto de REFLORESTACI3N no meio ambiente antes de tomar a decisi3n de financiar o proxecto mencionado na petici3n 85/93". Seguidamente lemos: "tr3s recabar a opini3n das autoridades españolas, os servizos da Comiss3n Europea foron informados de que nom se concedeu autorizaci3n algunha para diti3s proxectos de reforestaci3n na Galiza".

Para Manuel resultava inaudito que se confundisse reforestaci3n com concentraci3n e, com decisi3n, dirixiuse 3s oficinas da DG XI. Ali foi recibido por unha atenta funcionaria, que, tr3s escoit3-lo, comunicou-lhe que vinha de recibir a denuncia que, como antes digemos, fora mandada a finais de febreiro reproducindo a enviada ao Parlamento Europeo. A funcionaria da DG XI decatouse da confusi3n e nom puido dar raz3n do erro cometido. Finalmente o 23 de marzo celebrouse a reuni3n do Comit3 de Petici3ns coa interveñci3n da citada funcionaria que, desta vez correctamente, informou aos asistentes sobre a problem3tica das concentraci3ns, e dixo que desde o seu departamento pouco se podía facer porque aínda que a Limia era unha IBA, nom t3nha a categor3a de ZEPA, e que retirar a finaci3n a estes proxectos era unha quest3n pol3tica que escapava da compet3ncia da DG XI.

Contodo os eurodeputados asistentes acordaron seguir adiante coa tramitaci3n da denuncia. Pola súa banda, Jos3 Posada, actuando como representante do Grupo Arco Iris presentou o 12 de abril unha proposta de resoluci3n no Parlamento Europeo que, entre outras quest3ns, punha de manifesto o feito de que a concentraci3n nom contribuíu a resolver os problemas do agro galego como o avelhantamento da populaci3n, a falta de estruturas comerciais, a escaseza de formaci3n e modernizaci3n da agricultura, que continúan existindo nas zonas j3 concentradas, solicitando así mesmo que a Xunta suspendesse os procesos de concentraci3n at3 que nom se avaliasse o seu impacto ambiental.

OS RESULTADOS

Depois da experi3ncia de Bruxelas, no m3s de junho desse mesmo ano, Jos3 Posada fai-nos chegar un interesant3simo documento que a 3l lle entregara a Comiss3n Europea, que leva por t3tulo: "Informe sobre as actuaci3ns en mat3ria de concentraci3n parcelaria na comarca de A Limia com refer3ncia aos efectos sobre o meio ambiente", e que foi elaborado polo chefe do Servizo de Estructuras e Desenvolvemento Rural de Ourense (SEDR, Organismo da Conselleria de Agricultura encargado de facer as concentraci3ns).

Deixando de lado as consabidas auto-exculpci3ns, debemos salientar dous aspectos positivos do amentado informe. O primeiro consiste en que se comunica oficialmente que se DESESTIMA a posibilidade de levar a cabo o procedemento de concentraci3n parcelar na par3quia de Congostro, en base 3s conclus3ns tiradas dum estudo de impacto ambiental ordenado polo pr3prio SEDR de Ourese.

O segundo vem determinado por um tímido c3mbio na filosof3a que deve aplicarse en execuci3n das obras de concentraci3n. Así, no citado informe resalta-se a necesidade de seguir as liñas estrat3gicas de conservaci3n que marca o Estudo-Base de Ordenaci3n dos Recursos Naturais do Complexo de Zonas Húmidas da Limia (realizado por ordem do SEDR e contratado en marzo de 1993); resultando desta nova filosof3a emi-

nentemente preventiva... "a vontade de compatibilizar o aproveitamento agr3rio coa conservaci3n e melhora dos valores naturais e paisagísticos de A Limia, requisito imprescind3vel para garantir un desenvolvemento econ3mico integral e end3geno na comarca ourensana, o que em consecuci3n se pretende, promover a melhora da calidade de vida da populaci3n agr3ria".

Al3m do informe resenhado chegou tam3m 3s nosas ma3s outro documento, redactado en maio de 1994 polo devandito SEDR, intitulado Directrices t3cnicas que regir3n para a realizaci3n das obras inerentes ao proceso de concentraci3n parcelar. Aquí encontramos descritas unha s3rie de directrices que por evid3nciar essa nova filosof3a da que antes falavamos, imos resumidamente enunciar:

- As pistas de servidume deber3n ajustarse basicamente ao traçado dos camiños j3 existentes.
- Respeitar3-se o lindeiro com mais calidade de vegetaci3n arb3rea para servir tanto de limite das novas leiras como de cortaventos e protecci3n da paisagem.
- Especial conservaci3n das frondosas de crecemento lento, facilitando o seu intercambio entre os propietarios unha vez concentradas as terras.
- Os titulares das leiras que precisen a eliminaci3n das sebes vegetais deben solicit3-lo por escrito e em caso de aceptar-se ficar3n na obriga de plantar nas estremas da parcela unha sebe de igual extensi3n que a eliminada.
- Revegetaci3n dos taludes e doutras zonas com o obxectivo de controlar a eros3n e integrar paisagisticamente as obras.
- Criaci3n e revegetaci3n de lindeiros que servam de cortaventos e de abeiro para os invertebrados.
- Reforestaci3n do fondo de terras sobrant3s como consecuci3n do proceso de concentraci3n parcelar.

Por3m, quic3 3 reflex3n mais trascendental que hai nesse documento 3 a que se verte a continuaci3n: "as medidas correctoras nom deben converter-se en cortada para a aceptaci3n de calquera proxecto na idea de que os impactos se van corregir coa medida oportuna. Sempre 3 prefer3vel evitar un impacto que corriji-lo, porque as medidas correctoras sup3n un custo adicional que, aínda sendo geralmente baixo en relaci3n com o custo da obra, nom 3 despreciable. Por3m, as medidas correctoras, no seu caso, deben incluír-se nas primeiras fases dos proxectos, evitando-se así importantes efectos secund3rios".

Por3m, todas estas medidas som muito positivas e est3n muito bem no papel, mas cumpre que de verdade se pratiquen nas vindeiras concentraci3ns. Daquela, e aínda que a nosa experi3ncia nos fai ser desconfiados, agardamos o porvir com certa esperança.

Por 3ltimo e para rematar, temos que facer alus3n 3 derradeira misiva que nos remitiu o Parlamento Europeo em decembro de 1995, onde nos comunican o que j3 sab3amos por Jos3 Posada, (isto 3, a desestimaci3n de concentrar Congostro) e como novidoso dim-nos que nos dias 18 e 19 de maio de 1995 houvo em Madrid unha reuni3n especial onde as autoridades auton3micas explicaron que t3nham o prop3sito de incluír os proxectos de concentraci3n no anexo da Lei de Protec3n Ambiental de Galicia e que num futuro estar3n sujeitos obrigadamente a unha avaliaci3n das repercusi3ns no meio ambiente. Acabam a carta manifestando que a Comiss3n Europea considera, nestas circunst3ncias, que nom hai unha vulneraci3n do Direito Comunit3rio. ■